

Els Regnes Hispànics Medievals i Al-Àndalus

Codi: 100357

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OT	3	0
2500241 Arqueologia	OT	4	0
2500501 Història	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Félix Retamero Serralvo

Correu electrònic: Felix.Retamero@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Ignacio Diaz Sierra

Prerequisits

Els propis de les titulacions d'història i d'arqueologia.

Cal tenir coneixements bàsics de francès i d'anglès per llegir part de la bibliografia.

Objectius

Aquesta assignatura suposa un aprofundiment dels grans temes plantejats en les assignatures Historia Medieval, de primer curs, i La formació d'Europa i L'Època del Gòtic, de segon curs, en el context de les societats peninsulars durant l'Edat Mitjana. Els objectius principals són:

-Familiaritzar l'estudiant amb els esdeveniments i personatges més destacats de les societats medievals peninsulars -Donar a conèixer els debats historiogràfics sobre les societats medievals peninsulars

-Explicar les claus dels desenvolupaments específics de les diferents societats peninsulars, des de la desaparició de l'Imperi romà d'Occident al segle V fins a la conquesta final d'al-Andalus al segle XV.

-Plantejar les connexions dels processos de destrucció i de formació de les societats medievals peninsulars amb el transit a l'època moderna.

Competències

Arqueologia

- Contextualitzar i analitzar processos històrics.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en arqueologia.

Història

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar-ne críticament el desenvolupament.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els processos històrics que condueixen als conflictes bèl·lics.
2. Aplicar les tècniques i els instruments d'anàlisi adequats als casos d'estudi.
3. Aplicar les tècniques que permeten una comprensió ràpida i global del text llatí.
4. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi a la resolució de problemes relatius al camp d'estudi propi.
5. Aprendre de manera autònoma.
6. Avaluar i resoldre críticament els problemes historiogràfics propis dels estudis de la guerra.
7. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
8. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
9. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
10. Dominar la història universal de l'edat mitjana.
11. Examinar un passatge literari mediollatí i connectar-lo amb les característiques pròpies del llatí medieval.
12. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
13. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
14. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
15. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
16. Interpretar i analitzar les fonts documentals.
17. Interpretar les fonts materials i el registre arqueològic.
18. Interpretar textos històrics en relació amb els contextos arqueològics.
19. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
20. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.

Continguts

1. La monarquia visigoda (VI-VIII)
2. La formació i desenvolupament dels regnes i comtats del nord peninsular. El regne d'Astúries i astur-lleones; Castella; Navarra; Arago
(segles VIII-XI)

3. La conquesta del 711 i la formació d'al-Andalus. La dinastia Omeia (VIII-XI)
4. Les dinasties taifes i els almoràvits. Les conquestes més primerenques en el context de la Primera i Segona Croada (segles XI-XII)
5. La dinastia almohade. Les conquestes del segle XIII
6. Castella al segle XIV
7. L'emirat nassarita de Granada i la conquesta final. Els moriscos (segles XV-XVI)
8. Els precedents medievals de les colonitzacions modernes.

Metodologia

-Teoria: classes magistrals.

-Pràctiques d'aula: estudi de casos; comentaris de documents textuais i gràfics.

-Treball autònom de l'estudiant: estudi; preparació de treball; ampliació de coneixements a partir de la bibliografia.

-Avaluació: realització i correcció de proves escrites.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes de teoria	42	1,68	1, 2, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 17, 18
Pràctiques d'aula	8	0,32	3, 4, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20
Tipus: Supervisades			
Exàmens	3	0,12	1, 3, 4, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Tipus: Autònomes			
Activitat autònoma de l'estudiant	94	3,76	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Avaluació

Les activitats d'avaluació es programaran al llarg del curs acadèmic. Les dates de realització de les proves a l'aula i de lliurament de treballs i recensions seran comunicades a l'alumnat amb antelació suficient. El professor establirà un horari específic de tutories per procedir al comentari de les activitats d'avaluació realitzades.

La matèria s'avaluarà mitjançant l'aplicació dels següents procediments:

1. Dues proves parcials escrites: 30 % de la nota final cadascuna.
2. Realització d'un o dos treballs individuals escrits: 40% de la nota final.

Les notes inferiors a 3,5 no sumaran en el càlcul de la mitjana final. Es recorda que la mitjana mínima per aprovar l'assignatura és de 5.

L'alumne que no realitzi tots els exàmens d'avaluació programats a l'aula o no es presenti a activitats d'avaluació obligatòria per un valor igual o superior a 2/3 parts de la nota final serà qualificat amb un 'No Avaluable', i **no podrà presentar-se a la recuperació.**

Tota irregularitat comesa per un alumne durant la realització d'una prova (còpia, plagiat) implicarà una nota de zero en l'apartat concret d'avaluació. Diverses irregularitats comeses implicaran una nota global de zero.

La recuperació se celebrará en les dates oficials establertes per la Facultat. La recuperació del treball consistirà en la presentació d'una nova versió de l'exercici. En cap cas no es podrà plantejar la recuperació per a millorar la qualificació de l'estudiant que ja hagues aprovat l'assignatura en el procés normal d'avaluació continuada. La nota màxima que es podrà obtenir en la reavaluació d'un exercici és de 5,0 (Aprovat).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen parcial	30 per cent	1,5	0,06	1, 4, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Examen parcial	30 per cent	1,5	0,06	1, 4, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Treball escrit	40 per cent	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Bibliografia

- Arce, J., Esperando a los arabes. Los visigodos en Hispania (507-711), Marcial Pons, Madrid, 2011
- Barcelo, M., El sol que salio por Occidente, Universidad de Jaen, 1997 (edició revisada i ampliada publicada per la Universitat de Valencia, 2010)
- M. Barrios; R. Peinado, dirs., Historia del Reino de Granada, 3 vols., Universidad de Granada, 2000
- Fernandez Armesto, Felipe, Before Columbus. Exploration and Colonization from the Mediterranean to the Atlantic, 1229-1492, University of Pennsylvania Press, 1987
- Fernandez Conde, F.J., La España de los siglos XIII al XV, Nerea, 2004
- García Fitz, La Edad Media. Guerras e ideología, Sílex, 2003
- Guichard, P., De la expansión árabe a la Reconquista: esplendor y fragilidad de al-Andalus, El Legado Andalusi, Granada, 2002.
- Isla, A., La alta edad media. Siglos VIII-XI, Síntesis, Madrid, 2002
- Malpica, A., Las últimas tierras de al-Andalus. Paisaje y poblamiento del reino nazarí de Granada, Universidad de Granada, Granada, 2014
- Monsalvo, J.M., Atlas histórico de la España Medieval, Madrid, Síntesis, 2010
- O'Callaghan, J.F., The Last Crusade in the West. Castile and the Conquest of Granada, University of Pennsylvania Press, 2014
- Powers, J., A society organised for war. The Iberian municipal militias in the Central Middle Ages, 1000-1284, University of California Press, 1988
- Ríos Saloma, M.F., La Reconquista. Una construcción historiográfica (siglos XVI-XIX), UNAM-Marcial Pons, Madrid, 2011 -Ruiz, T., Las crisis medievales (1300-1474), Crítica, Barcelona, 2008
- Torró, J., "Pour en finir avec la Reconquête". L'occupation chrétienne d'al-Andalus, la soumission et la disparition des populations musulmanes (XIIe-XIIIe siècle)", Cahiers d'Histoire, 78, 2000, p. 79-97
- Wolfe, P. "Settler colonialism and the elimination of the native", Journal of Genocide Research, 8-4, 2006, p. 387-409,